

tizenhatalcadikán lesz, az ajánlatokat tehát addig kell megtenni. A tanács gondoskodik arról, hogy ez a fölszólítás milyen formában, rövid uton-e, vagy másképen történjék meg.

Lövész Antal fölszólalása után a bizottság a tanácsos előterjesztését elfogadta.

Az ülés végén Lázár György dr. polgármester azt a nagyfontosságú kijelentést tette, hogy az 1914-ig megvalósuló városi jövedelemnek nemcsak ennek a hétmillió, hanem még egy újabb kilencmillió kölcsönnek a törlesztését is fedezi. Ebből a kölcsönből lesznek fedezhetőek a közkórház, a csatornázás, a tanyai vasut és egyéb hárommillió építkezés költségei.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor.

Április 12, szerda:	Becstelen, színmű. (Páros $\frac{2}{3}$ -os bérlet.)
" 13, csütörtök:	Opera-előadás a gyermekszanatórium javára. Főlemelt helyekkel, bérletszünetben.
" 14, péntek:	Szünet.
" 15, szombat:	Opera-előadás a gyermekszanatórium javára. Főlemelt helyekkel, bérletszünetben.
" 16, vasárnap	d. u.: Dollárkirálynő, operett.
" 16, "	este: Sárgaliliom, vidéki történet. (Páratlan $\frac{2}{3}$ -os bérlet.)
" 17, hétfő	d. u.: Karenin Anna, dráma.
" 17, "	este: Cigányszerelem, operett. Bérletszünetben.

Becstelen.

Színmű három fölvonásban. Irta Garvay Andor. Kedden este mutatták be a szegedi színházban.

Egyik legérdekesebb, legőszintébb magyar dráma, amit az utóbbi időben írtak. Garvay Andor már *A pénz* megírásakor osztatlan érdeklődést keltett a kifejező, őszinte és drámai erejével. A *Becstelen*-nel pedig határozottan „arrivé” lett az író.

Tipikus magyar alakokat s magyar viszonyok miatt szinte minden pillanatban bántóan magyar helyzeteket válogat a színpadra. De az egyes alakok mégse ismert típusok. Hanem mindig eredetiek. Érdekesekek. Drámaiak izig-vérig. Az egész munkán pedig valami imponáló szatira ömlik keresztül. Minden mögött a szatira leskelődik, háborog, ostromoz és sir. Ez a legnagyobb értéke Garvay Andor művének.

A *becstelen*-ben a legkitűnőbb szatira például, hogy akit becsületesnek gondolunk tíz percig, arról beismerjük a tizenegyedik percben, hogy becsstelen. S a becsstelen is becsületes játékot játszik, — nemcsak önmagával, de velünk is. Ahogy az országgyűlési képviselőt, a nálunk unalmassá tárgyalt karrikaturát beállítja, ahogy például Osváth szereplését élénk tárja, az nemcsak új egyéni színekkel megfestett, hanem drámai is. Egy-egy jelenet után azzal az impreszióval ocsudunk föl, hogy Garvay Andor teljesen új drámai nyelven beszél hozzánk. Tömör, izgalmas, kifejező, az érzések viharzását mindig teljesen visszaadó nyelv ez. És nagyon szép is. Kényszerülünk elhinni, hogy tökéletes arra a jelenetre, ahova vitte. Más drámai nyelv Garvayé, mint Molnár Ferencé vagy Bródy Sándoré avagy Bíró Lajosé. Még talán Henry Bernstein párbeszédei hasonlatosak az övéihez, de azénál őszintébb mindig.

Garvay Andor írói hite — mert erről is talán beszélni — a mai korszakot finoman, némileg szatirikusan visszaadó. Ahogy alakjai akármiről vitatkoznak, szintén vitára érdemes. A szavakból kicsengenek egy őszinte, sokat töprengő író kvalitásai. Annyira őszinte itt, hogy a szellemes szavak, szójátékok néha már bántóak, néha nehezek, alig bírjuk követni. Drámája ezen a ponton legjobban sebezhető. Meg azért is, mert Klára asszony küzdése és az őszinte megújulásért való játéka nem egy

tekintetben — (indulatok következtése, egyes fölvonások szerint különválása, szinte darabossága) — kifogásolható. De azért ez az asszony, ez a magyar Nóra husból és vérből való, megkapó, majdnem bűnös s majdnem szent.

A keddi előadáson nem aratott a darab olyan sikert, mint amelyet érdemel, mint amelyet elvárhattunk volna. Ennek oka nemcsak a darab tömörsége, sulyos szatírája és szinte állandó drámaisága volt. Hanem az előadás is. Gyöngye előadás volt. Majdnem rossz előadás volt. Az egyes jelenetek szétestek. Az egységesség elveszett. A finomságokat még erőszakkal se lehetett volna fölhasználni. Az igyekezetnek utjába botlott a hiba. Például a képviselő (Lugosi) kicsi dolgozószobája agyon van tömve butorokkal, holott Lugosi kétségbeesetten gyorsan jár-ke. Agyontömöttségben, mindig így járna? Almásy Osváth szerepében sohase mozog, gesztikulál, beszél olyan szatirikusan, mint ahogy az író rábizta. Fodor Ella érdekesen fogta meg Klára szerepét, de mi, az író miatt mégse mindig úgy szerettük volna: — vagy legalább kevesebb sirással, több erővel, ha jobban belevetette volna magát a szerepébe. Meg kell azonban emlékeznünk Fodor Ella és Almásy Endre két jelenetéről, a második és különösen a harmadik fölvonásban. Teljesen az író stílusát és drámai erejét éreztük ki és az ő színjátszói erejüket is. Egy-egy ilyen jelenetért akár mások hibái előtt is szemet hunyunk.

Szalay János.

* **A szép ember.** Nagy Endre, akinek a *Zseni* című tragikomédiáját csak a minap mutatta be a Vígsház, új vigjátékot fejezett be. Új darabjának „A szép ember” a címe Szatirikus komédia. Az újdonságot Beöthy László szerezte meg a Magyar Színház jövő évi szezonja számára.

* **Ternovszky Margit Pécssett.** Két napon át vendégszerepelt Pécssett Ternovszky Margit az ottani Nemzeti Színházban fényes sikerek mellett. Első napon a Luxemburg grófja operettben lépett föl, míg másnap hangversenye volt a pécsi nőegylet és tornaegylet javára. A művészasszony színházi vendégszerepléséről a következő sorokban emlékezik meg a *Pécsi Napló*:

Ahol e sorokat rójuk nap-nap mellett, abban az alacsony, zsugorított házban, melynek helyét most a mi újságunk foglalja el, szötte leánykori álmait Ternovszky Margit. Akkor még szemben, a Szakvály-féle ház emeletén volt a mi szerkesztőségünk, melynek ablakából szövdött az a szerelmi frigy, mely egy értékes emberpárt fűzött mindenkora egymáshoz. Gallovich Jenőből azóta a legagilisabb közművelődési egyesület, a Demke alelnök-főtítkára lett, aki nagyarányú internátusok megteremtésével új irányt adott az iskolai nevelésnek és most tetézi ezen alapításait a nagyarányú budapesti, a Stefánia-uton katonatisztek gyermekei, bosnyák és hercegovinai ifjak és bármely felekezethez tartozó gyermekek részére létesítendő internátus létesítésével, míg feleségét most már a legkedveltebb és legkeresettebb, mert legtalentumosabb énekesnők között említik, akit ezuttal sógora, Gallovich János, pécsi főreáliskolai igazgató hívására a jótékony cél hozott Pécsre. Hogy a pécsi közönség ne csak mint hangversenyénekesnőt, de mint művésznőt is megismerje, ma este Didier Angelát énekelte, mely fölléptére megtelt a színház, amelytől pedig a közönség az idény végével már-már elszakott. Amióta utólszor hallottuk, Ternovszky Margit énekművészete nagyot haladt. Bájos, modulációra alkalmas, hajlékony hangja kicsiszolódott, iskolája messze meghaladja azt, amit operette színésznőtől kívánni szoktunk és azt a rég nélkülözött finomságot, jobb izlést hozza magával a színpadra, melyet ott mostanában alig találunk meg. Hogy minél többet nyújtasson a pécsieknek, a második fölvonás elején szép keringőt énekel nagy bravúrral betétként, mely viharos tapsot váltott ki a közönségből, mely tapsaival, a viszontlátás fölött érzett öröm ezen spontán megnyilatkozásával és virágadományaival halmozta el. De az ismerés és taps nemcsak a kedves ismerős-

nek, hanem a vérbeli művésznőnek is szólt, akit a művészet rajongása vezet csupán a színpadra, melyen mindvégig megmarad uri asszonynak.

* Német drámai előadások Budapesten?

Bécsből jelentik: Még csak terv az, hogy a Deutsches Volkstheater társulata e hónap végével hat estén elfogja játszani Budapesten *Schönherr* Hit és Haza című drámáját. Talán nem is lesz semmi a tervből, mert nem talál színpadot a bécsi társulat. Tárgyalásokat kezdett mindenfelé, azonban még nincs hajlék a német drámaelőadások számára.

* **Általános Zenészeti Lekszikon.** Három évtizeddel ezelőtt, az akkori viszonyok közt valóban bátor kísérletül adta ki Ság József, a *Zenelap* szerkesztője az első magyar zenészeti szakklekszikonot. Akkor, amikor még az egyetemes lekszikonirodalom is csak egy derekán megszakadt munkával állhatott elő. Ma, amikor az egyetemes lekszikonirodalom nagy sikere és váratlanul nagy elterjedése mellett különböző tudományágak és foglalkozási szakok részletes szakklekszikonait is a közönség szükségletének ismerte és karolta föl, már nem kísérletül, hanem általánosan érzett szükség kielégítéséül kívánatos a zene lekszikona is. Szerkesztője, Ság József, tehát Csécs J. kiadással egyesítlen az *Általános Zenészeti Lekszikon* teljesen új kiadásával lép a szakközönség és a nagyszámú műkedvelő közönség elé. Zenei művelődésünk is az utóbbi évtizedekben öröndetesen gyarapodott, a műkedvelők zeneművészeti igénye ép úgy emelkedett, mint tudásuk. Mindenképen megokolt tehát, hogy a zenei szakkörökkel együtt a nagyszámú komoly műkedvelő is a zeneművészet és zeneirodalom nagy birodalmában az egyetemes lekszikonoknál részletesebb szakklekszikonot nyerjen utbaigazítól. De egy ilyen szakklekszikonnak még az az előnye is megvan, hogy szoros tárgyköre mellett kisebb terjedelmű; tehát nemcsak könnyebben kezelhető, hanem jutányosabb is. Az elméleti zenei tanulmányoknak hasznos, sőt nagyon szükséges, mellőzhetetlen segédforrása. Az új kiadásban a megállapított zenei fogalom meghatározások mellett megtaláljuk a lekszikon használó mindazt, amit a zeneelmélet és esztétika újabb haladása és kutatásai földertettek; a legújabb napokig a zeneszerzők, művészeladók életrajzeit, a nevezetesebb szerzemények, a hangszerek, zenei alakzatok ismertetésével kapcsolatban ezek ábráit, illetve schémáit is, nem is említve, mint természetesen, a műszavak teljes gyűjteményét és magyarázatokat, melyekre minden képzetesebb műkedvelőnek is lépten-nyomon szüksége van. Igazi enciklopédiája ez a zeneművészetnek, mint ilyen ritka becsű munka a magyar szakirodalomban, a magyar zeneirodalomban pedig egyetlen. Szegeden Bartos Lipót könyvkereskedésében lehet előfizetni rá.

Japán kontra Kína. Tókiói jelentések szerint a japán sajtó éles hangon kommentálja azt a japánellenes hangulatot, melynek egyik legutóbbi megnyilatkozása volt a japán és kínai rendőrök összetűzése Mukdenben. Egy japán felhivatalos szerint nem ártana Kínával orosz módra bántani.

Magyar képviselők római útja. Anconából jelentik: A Rómába utazó magyar képviselők kedden értek Anconába, ahol a községtanács nagy ünnepségen részesítette őket. Felici polgármester löncsöt adott tiszteletükre. Daniel Gábor képviselő az olasz-magyar barátságra köszöntött poharat. Felici válaszában azt mondotta, hogy a magyar parlament tagjait egész Olaszországban meleg rokonszenvvel fogják látni. Kívánja, hogy a két nemzet barátsága örökké tartó legyen. Viva l'Ungheria! Éljen Olaszország! kiáltások közepette ért véget a löncs. A képviselők az olasz kamara által rendelkezésükre bocsátott szalonkocsin utaztak tovább Rómába. Az anconai találkozás alkalmából Felici polgármester rendkívül szíves hangú üdvözlő táviratot küldött Bárczy István budapesti polgármesternek.

Mit kívánnak a horvátok? Zágrábból jelentik: Szombat óta ugyszólván szakadatlanul tanácskozik a független centrum klub és a vita